

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни «ПОЛІТОЛОГІЯ»

Одеса , 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний університет «Одеська політехніка»
Гуманітарний факультет
Кафедра міжнародних відносин та права

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з дисципліни
«ПОЛІТОЛОГІЯ»
для здобувачів вищої освіти спеціальності
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації
та регіональні студії» денної форми навчання
I курсу I семестру

**Розглянуто та затверджено на засіданні
кафедри міжнародних відносин та права**

Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Одеса: ДУОП - 2021

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Політологія» для здобувачів вищої освіти спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» денної форми навчання I курсу I семестру / Укл.: Кривдіна І. Б. Одеса: ДУОП, 2021. 11 с.

Методичні рекомендації є частиною навчально-методичного комплексу з дисципліни «**Політологія**», який включає робочу навчальну програму, конспект лекцій, методичні рекомендації та завдання щодо виконання реферативної роботи, для самостійної роботи тощо.

Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни призначено для здобувачів вищої освіти гуманітарного спрямування загалом та для здобувачів за освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

ЗМІСТ

Загальні положення	4
Методичні рекомендації стосовно роботи на практичному занятті	4
Зміст практичних занять	5
Рекомендована література	10

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна «**Політологія**» є складовою частиною вивчення циклу дисциплін загальної підготовки обов'язкової частини навчального плану.

Вивчення курсу дає можливість здобувачами вищої освіти отримати уявлення про політику як важливу підсистему суспільства, яка є автономною, а не ізольованою від інших підсистем суспільства: економічної, соціальної, духовної. У рамках курсу всебічно вивчаються особливості функціонування політичної сфери на сучасному етапі розвитку суспільства, історія становлення політичних поглядів на різних етапах розвитку цивілізації. Дисципліна "Політологія" формує у здобувачів вищої освіти знання про політичну сферу як системне утворення, що складається із різних елементів: політичних інститутів, політичних відносин, правових норм, політичної культури і свідомості, а також дає уявлення про політичні процеси, що відбуваються на сучасному етапі. Крім того, дисципліна дозволяє здобувачам вищої освіти виробити цілісне уявлення з приводу такого, яким чином відбувалось формування політичної думки на різних етапах історичного розвитку цивілізації. Здобувачам вищої освіти в межах цього курсу запропоновано засвоїти періоди становлення політичної думки.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є політика як цілісний об'єкт, тобто найбільш загальні та універсальні взаємозв'язки в суспільстві, політична структура, політичні процеси тощо.

Мета вивчення дисципліни – оволодіння здобувачами вищої освіти основами сучасної політичної науки і формування вміння використовувати знання про політичні інститути, процеси та явища на практиці.

Завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти:

- знань теоретичних основ політології як науки та розкриття змісту основних категорій і понять політичної науки;
- вмінь щодо вироблення у здобувачів наукового підходу до оцінки політичних явищ у країні;
- набуття навичок орієнтування у політичній практиці шляхом проведення аналізу політичних подій;
- підвищення загальної політичної культури здобувачів, підготовки їх до активної участі у політичному житті країни.

Отже, **основна задача** викладання дисципліни - сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти адекватних уявлень про сучасне політичне життя країни; форми та методи регулювання політичних відносин, що матиме цінність у подальшому використанні цих знань на практиці

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ СТОСОВНО РОБОТИ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ

Практичне заняття – вид навчального заняття, яке сприяє формуванню у майбутніх фахівців умінь і навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання ними практичних завдань.

Основна дидактична мета практичних занять – розширення, поглиблення й деталізація знань, отриманих на лекціях та в процесі самостійної роботи і спрямованих на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, закріплення знань, умінь і навичок, розвиток критичного мислення та усного мовлення здобувачів вищої освіти.

Практичні заняття сприяють розвитку творчої самостійності здобувачів вищої освіти, поглибленню інтересу до науки і проведенню наукових досліджень, виховують педагогічний такт, розвивають культуру мови, уміння та навички публічного виступу, участі в дискусії.

Метою практичних занять є опанування здобувачами вищої освіти навчальної дисципліни, забезпечення глибокого і всебічного аналізу та колективного обговорення основних проблем курсу, навчання їх елементів творчого застосування отриманих знань на практиці. Практичні заняття сприяють закріпленню теоретичних знань, отриманих на лекціях і під час самостійної роботи з навчальною і науковою літературою.

Залежно від змісту і особливостей теми, практичні заняття проводяться у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями, інтерактивної дискусії, диспуту.

Практичне заняття починається вступним словом викладача, в якому він розкриває значення теми і мети заняття, форми і методи його проведення.

Для підготовки питань теми здобувач вищої освіти повинен опрацювати відповідний лекційний матеріал, певний розділ з підручника або посібника, а також джерела для підготовки, зазначені в планах практичних занять до даної теми. Під час підготовки до практичного заняття, вивчаючи різні джерела, слід робити необхідні виписки й нотатки в окремий зошит.

Виступати на практичному занятті треба чітко, лаконічно викладаючи зміст питання. Здобувач вищої освіти, розкриваючи зміст того чи іншого питання теми практичного заняття повинен пов'язувати матеріал з актуальними проблемами сучасності, наводити приклади.

Учасники заняття зобов'язані уважно слухати виступи, при потребі ставити запитання, відзначати помилки, спірні твердження, вносити необхідні поправки, уточнення, розвивати далі суть проблеми. Це дає можливість кожному присутньому на занятті висловити свою точку зору та подолати прогалини, які мали місце у відповіді. Активна участь на практичних заняттях прищеплює навички участі в дискусії, аналізі різних точок зору, вмінню відстоювати свою позицію.

Після закінчення виступу здобувача вищої освіти, відбувається обговорення проблеми. При цьому викладач не тільки направляє обговорення на розкриття вузлових питань, але і дає змогу виступити усім учасникам заняття. Якщо ж доповідач чи інший виступаючий на занятті припускається помилок, то для виключення втрати часу викладач може його зупинити і надати слово іншому.

Практичне заняття завершується висновком викладача, в якому підводяться підсумки роботи групи, робляться зауваження щодо змісту проблеми, яка виносилась на заняття, оцінюються виступи учасників заняття. У ході роботи викладач також може робити свої зауваження, ставити різні запитання, таким чином спрямовуючи аналітичну діяльність здобувачів вищої освіти.

ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗАНЯТТЯ 1. ПОЛІТОЛОГІЯ ЯК НАУКА І НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА. ПОЛІТИКА ЯК СУСПІЛЬНЕ ЯВИЩЕ.

Мета заняття. Оволодіти методикою вивчення основних етапів розвитку політичної науки: релігійно-міфологічний, філософсько-етичний, громадянський, соціальний, сучасний, дати їх характеристику. Визначити основні віхи на шляху становлення політології як науки. Розглянути питання про предмет політології, визначити різні підходи до його розуміння. Пояснити задачі політології в сучасному світі, охарактеризувати її роль у формуванні політичної участі, зростанні політичної свідомості, становленні громадянської позиції. Зв'язати роль політології та перспективи демократичного переходу в Україні. З'ясувати для себе зміст основних методів політології, їх практичне значення. Здобувач повинен виділити місце політології у системі суспільствознавства, виявити взаємодію політології з філософією, психологією, культурологією, історією, основами права та ін.

1. Політика як суспільне явище. Політологія в системі суспільних наук. Об'єкт та суб'єкт політики.
2. Об'єкт і предмет політології.
3. Структура та функції політології.
4. Методологія політології.
5. Становлення та розвиток політології. Основні парадигми і школи політології.
6. Місце політології у системі суспільствознавства.
7. Сутність та різновиди політики. Структура і функції політики.
8. Рівні існування політики. Політика і суспільство.

Питання для самоконтролю

1. Що собою являє політологія як наука, якими є її предмет, функції і методи?
2. Які причини виникнення політології як науки та навчальної дисципліни?
3. У чому відмінність предмету політології у порівнянні з іншими суспільними дисциплінами?
4. Яку структуру має політологія та які функції вона виконує?
5. Яке місце займає політологія у системі суспільствознавства?

Література: [1] С. 5-41, 83-123; [3] С. 32-95; [4] С. 4-25; [5] С. 4-100; [6] С. 9-54; [8] С. 5-78; [14] С. 4-16, 33-50; [23] С. 11-30; [26] С. 6-70.

ЗАНЯТТЯ 2. ЗАРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК СВІТОВОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ.

Мета заняття. Розглянути політичну думку епохи Відродження. Проаналізувати світську політичну думку Нового часу. Придбати навичку розгляду системного та структурно-функціонального методів, біхевіористського підходу. З'ясувати питання про структуру та функції політичної системи. Охарактеризувати три підсистеми, з яких складається політична система: інституціональну, інформаційно-комунікативну та нормативно-регулятивну. Необхідно навести критерії, за якими виділяються види політичних систем. Здобувачі повинні на базі отриманих знань надати розгорнуту характеристику політичної системи України. Оволодіти методикою вивчення політичних ідей мислителів різних епох, починаючи із політичних концепцій Стародавнього світу і до основних проблем сучасної політичної науки. Здобувачі вищої освіти повинні приділяти увагу переконанням мислителів, розкривати зміст їх концепцій, порівнювати ці концепції підкреслюючи цілі, напрямки політичної думки, розуміти специфіку цих напрямків і особливості політичних думок тієї чи іншої епохи.

1. Політична думка епохи Відродження.
2. Світська політична думка Нового часу.
3. Утвердження політології як науки протягом ХХ ст. Основні національні школи й проблемні підходи сучасної західної політології.
4. Політична думка Київської Русі. Українська політична думка від періоду феодальної роздробленості та козацько-гетьманської доби. Українська політична думка першої половини ХХ ст.

Питання для самоконтролю

1. В чому, на вашу думку, причина актуальності конфуціанського вчення в сучасну епоху?
2. Чи сформувались в епоху Стародавнього Риму відмінні від давньогрецьких суспільно-філософські підходи?

3. Який вплив мали суспільно-політичні вчення епохи Стародавнього світу на сучасну політичну науку?
4. Якими є основні етапи розвитку політичної думки в Україні?
5. Чим характеризуються ліберальні та автономнофедералістичні ідеї М. Драгоманова?

Література: [1] С. 5-41, 83-123; [3] С. 32-95; [4] С. 4-25; [5] С. 4-100; [6] С. 9-54; [8] С. 5-78; [14] С. 4-16, 33-50; [23] С. 11-30; [26] С. 6-70.

ЗАНЯТТЯ 3. ПОЛІТИЧНА ВЛАДА ТА ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА СУСПІЛЬСТВА

Мета заняття. Розглянути основні концепції політичної влади. Проаналізувати форми та механізм політичної влади. Засвоїти поняття легітимності та принцип поділу влади. Охарактеризувати владу як системоутворюючий чинник політичної системи. Розглянути структуру політичної системи. Засвоїти поняття політичної системи. Охарактеризувати політичну систему України.

1. Основні концепції політичної влади. Форми та механізм політичної влади.
2. Поняття легітимності та принцип поділу влади.
3. Влада як системоутворюючий чинник політичної системи.
4. Поняття політичної системи. Структура політичної системи.
5. Функції політичної системи.
6. Типологія політичних систем.
7. Політична система України.

Питання для самоконтролю

1. Які основні концепції політичної влади Вам відомі?
2. Якими є форми та механізм політичної влади?
3. З чого складається структура політичної системи?
4. Які типи політичних систем Ви знаєте?
5. В чому полягають особливості політичної системи України?

Література: [1] С. 123-163; [3] С. 130-162; [4] С. 75-100; [5] С. 101-168; [6] С. 81-132; [8] С. 79-130; [14] С. 51-65; [17] С. 168-270; [31] С. 7-140; [32] С. 6-150.

ЗАНЯТТЯ 4. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОЛІТИКИ

Мета заняття. Придбати навичку у засвоєнні політологічних знань та змісту наступних категорій: політика, влада, ресурси влади, політичні відносини, політичне життя, легітимність влади. Необхідно визначити різні підходи до розуміння змісту політики, причини її виникнення, розкрити, що важливо для існування високого рівня політичних відносин в суспільстві, навести структуру політики та з'ясувати функції політики в сучасному світі. Особливу увагу слід звернути на роль політики у процесах демократичного переходу в Україні, визначити як політика може впливати на стабільність суспільства, які заходи важливі для збереження суспільного порозуміння в нашій країні. Вивчаючи питання про взаємодію політики з іншими сферами суспільного життя потрібно виділити такі аспекти: політика і економіка; політика і право; політика і мораль; політика і культура. При вивченні теми здобувачі повинні уявити для себе зміст політичного життя, політичних відносин, їх суттєвість і форми, широко застосовуючи практичний матеріал із сучасного політичного життя України та Світу для характеристики проблем змісту та тенденцій розвитку політичного життя.

1. Поняття «держава» і теорії її походження. Типи, структура і функції держави.
2. Форми державного правління і державного устрою.
3. Демократична, соціальна, правова держава. Громадянське суспільство. Поняття й типологія політичних режимів.
4. Поняття та класифікація політичних партій. Поняття і типологія партійних систем.
5. Роль і функції партій у суспільно-політичному житті.
6. Становлення багатопартійності в сучасній Україні.
7. Політика та її місце у житті суспільства. Роль влади у політиці.
8. Види влади. Проблема легітимності влади.
9. Взаємодія політики з іншими сферами суспільного життя. Політичні відносини: суттєвість та форми.
10. Суттєвість політичного життя та причини його виникнення. Зміст та тенденції розвитку політичного життя. Особливості політичного життя у сучасній Україні.

Питання для самоконтролю

1. Як реалізується політична влада в суспільстві?
2. Які критерії ефективності влади?
3. В чому сутність поняття «легітимність влади»?
4. Які етапи генези партій у світовій історії Вам відомі?
5. Які функції виконують громадсько-політичні рухи?

Література: [1] С. 205-290; [4] С. 112-146; [12] С. 205-267; [13] С. 165-269; [15] С. 62-80; [20] С. 50-81; [24] С. 240-278; [25] С. 55-184.

ЗАНЯТТЯ 5. ПОЛІТИЧНІ ЕЛІТИ ТА ПОЛІТИЧНЕ ЛІДЕРСТВО

Мета заняття. Оволодіти методикою визначення сутності правової соціальної держави, громадянського суспільства, навести їх ознаки та пояснити їх значення для успіху демократичного переходу в Україні. Потрібно звернути увагу на основні напрямки економічної, соціальної та національної політики стосовно українського суспільства, проаналізувати проблемні аспекти в цьому плані в умовах переходу від тоталітаризму до демократії.

1. Поняття та сучасні концепції політичних еліт. Функції політичної еліти.
2. Типологія політичних еліт.
3. Шляхи формування політичних еліт.
4. Сутність та витоки політичного лідерства. Функції політичного лідерства.
5. Типологія політичного лідерства.
6. Механізми формування політичного лідерства.

Питання для самоконтролю

1. Які сучасні концепції політичних еліт Вам відомі?
2. В чому полягають основні функції політичних еліт?
3. Якими шляхами формуються політичні еліти?
4. В чому сутність політичного лідерства?
5. Які типи політичних лідерів Вам відомі?

Література: [1] С. 291-340; [10] С. 34-102; [12] С. 268-352; [17] С. 301-390; [24] С. 278-356; [25] С. 185-236; [28] С. 85-167, 287-385.

ЗАНЯТТЯ 6. ПОЛІТИКА ЯК МІЖНАРОДНИЙ ПРОЦЕС

Мета заняття. Придбати навичку у засвоєнні ціннісних засад, стратегії і тактики міжнародної політики на різних етапах розвитку суспільства, прослідити еволюцію міжнародних відносин. Особливо важливою є характеристика динаміки міжнародних відносин у ХХ ст. Здобувачі повинні навести як практичний матеріал відносно цього питання, так і розкрити основні теорії міжнародних відносин та міжнародної політики. Розкрити зміст діяльності різних міжнародних організацій, їх вплив розвиток сучасного світу, у вирішенні глобальних проблем. Розкрити зміст політичного режиму та фактори, які визначають його тип. Охарактеризувати основні типи політичних режимів. Засвоїти поняття та основні концепції демократії.

1. Міжнародні відносини і зовнішньополітична роль держави. Нові тенденції в розвитку міжнародних відносин і світового політичного процесу. Політична глобалістика.
2. Класичні буржуазні ідейно-політичні доктрини і сучасність. Основні ідейно-політичні доктрини в робітничому русі. Ідейні засади політичного екстремізму.
3. Основні етапи еволюції міжнародних відносин. Міжнародна політика ХХ ст. Система сучасних міжнародних відносин. Глобальні проблеми сучасності.
4. Взаємовплив політичних ідеологій.

Питання для самоконтролю

1. Якою є зовнішньополітична роль держави?
2. Як відбулося осучаснення класичних буржуазних ідейно-політичних доктрин?
3. В чому полягають ідейні засади політичного екстремізму?
4. Які основні етапи еволюції міжнародних відносин Вам відомі?
5. Чим характеризуються основні глобальні проблеми сучасності?

Література: [1] С. 291-340; [10] С. 34-102; [12] С. 268-352; [17] С. 301-390; [24] С. 278-356; [25] С. 185-236; [28] С. 85-167, 287-385.

ЗАНЯТТЯ 7. ПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Мета заняття. Засвоїти суть політичної конфліктології. З'ясувати сутність і типи політичних конфліктів. Проаналізувати співвідношення політики і моралі як регуляторів суспільного життя. Оволодіти методикою вивчення та визначення характеру сучасної партійної системи в Україні, звернутися до матеріалів щодо програм партій, виявити основні напрямки у партійній системі України. Важливо уявити велику роль багатопартійності та наявності активних груп інтересів для успіху демократичного переходу в Україні. Розглядаючи демократію важливо відмітити її позитивні та негативні сторони та звернути увагу на реальну і ідеальну демократію, охарактеризувати практику існування сучасного демократичного режиму. З'ясувати національні інтереси та національна безпека.

1. Політична конфліктологія. Сутність і типи політичних конфліктів. Теорія політичної стабільності, суспільної інтеграції та організації.
2. Співвідношення політики і моралі як регуляторів суспільного життя.
3. Особливості взаємодії політики і релігії. Виникнення і розвиток теорії модернізації. Зміст і основні характеристики політичної модернізації.
4. Модернізаційний процес в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Чим характеризується політична конфліктологія?
2. Які типи політичних конфліктів Вам відомі?

3. Яке співвідношення має політика і мораль?
4. Чим характеризуються модернізаційний процес в Україні?
5. В чому особливості взаємодії політики і релігії?

Література: [10] С. 103-259; [13] С. 270-302; [18] С. 132-194; [22] С. 5-94; [23] С. 76-214; [24] С. 321-389; [27] С. 26-98, 175-294; [35] С. 12-149.

ЗАНЯТТЯ 8. СУЧАСНА ПРАКТИЧНА ПОЛІТОЛОГІЯ

Мета заняття. Засвоїти поняття політичних технологій. Охарактеризувати політичний маркетинг: поняття, функції і види. Визначити поняття політичного менеджменту. Проаналізувати світовий політичний процес. Визначити глобальні проблеми людства Обговорити проблеми політики та етнонаціональних відносин.

1. Поняття політичних технологій.
2. Політичний маркетинг: поняття, функції і види.
3. Поняття політичного менеджменту.
4. Сутність політичного прогнозування.

Питання для самоконтролю

1. Чим характеризується поняття політична технологія?
2. Які функції виконує політичний маркетинг?
3. В чому полягає необхідність політичного менеджменту?
4. В чому сутність політичного прогнозування?
5. Які види політичного маркетингу Вам відомі?

Література: [10] С. 103-259; [13] С. 270-302; [18] С. 132-194; С. 5-94; [23] С. 76-214; [24] С. 321-389; [27] С. 26-98, 175-294

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Бебик В. М. Політологія. Наука і навчальна дисципліна: підручник. К.: Каравела, 2012. 496 с. (5 прим.)
2. Гелей С. Д., Рутар С. М. Політологія: Навч. посібник для вузів / С. Д. Гелей, С. М. Рутар .4-те вид., перероб. і доп. Львів: Світ, 2001. 384 с. (99 прим.)
3. Левківський К. М., Хома Н. М., Піча В. М. Політологія: підручник / За заг. ред. В. М. Пічі. 5-те вид., стереотип. Л.: Новий світ-2000, 2007. 476 с. (1 прим.)
4. Матвеєв С. А., Буланенко Л. С. Політологія: навч. посібник. Х: Одиссей, 2009. 272 с. (2 прим.)
5. Муляр В. І. Політологія: навч. посібник. К.: ЦУЛ, 2003. 356 с. (5 прим.)
6. Політологія: Підручник для вищих закладів освіти / За ред. А. Колодій. К.: Ельга-Н: Ніка-Центр, 2000. 584 с. (3 прим.)
7. Політологія: Підручник для вузів / За ред.: І. С. Дзюбка, К. М. Левківського. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Вища шк., 2001. 415 с. (109 прим.)
8. Політологія: Підручник для вузів / За ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. 2-ге вид., перероб., доп. К.: Академія, 2002. 528 с. (49 прим.)
9. Політологія: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / Ред кол.: М. І. Панов та ін. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Ін Юре, 2005. 520 с. (15 прим.)

10. Політологія: підручник / Коваль І. М., Ануфрієв Л. О., Брусилівська О. І. [та ін.]. Х.: Фоліо, 2012. 414 с. (50 прим.)
11. Політологія у запитаннях і відповідях: навч. посібник для вузів / За заг. ред. К. М. Левківського. К.: Вища шк., 2003. 263 с. (50 прим.)
12. Політологія: наука про політику: Підручник / За ред. Кремень В. Г., Горлач М. І. 4-е вид., випр. та доп. К.; Х.: Єднорог, 2002. 639 с. (49 прим.)
13. Піча В. М., Хома Н. М. Політологія: підручник / За заг. ред. В. М. Пічі. 5-те вид., стереотип. Львів: Новий світ-2000, 2013. 304 с. (1 прим.)
14. Рудич Ф. М. Політологія: Підручник для студ. ВНЗ. К.: Либідь, 2005. 480 с. (25 прим.)
15. Сухотеріна Л. І. Основи політології: навч. посібник. Одеса: ВМВ, 2014. 168 с. (1 прим.)
16. Ткач О. І. Політологія: навч. посібник. К.: Ельга: Ніка-Центр, 2003. 264 с. (1 прим.)
17. Шляхтун П. П. Політологія: теорія та історія політичної науки: підручник для вузів. К.: Либідь, 2002. 576 с. (88 прим.)

Додаткова література

18. Бойко О. Д. Політичне маніпулювання: навч. посібник. К.: Академвидав, 2010. 432 с. (5 прим.)
19. Головатий М. Ф. Політична міфологія: навч. посібник. К.: МАУП, 2006. 144 с. (1 прим.)
20. Зайчук О. В., Заєць А. П., Журавський В. С. Теорія держави і права: Академічний курс: Підручник. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Юрінком Інтер, 2006. 688 с. (9 прим.)
21. Кирилук Ф. М. Політологія Нової доби: Посібник. К.: Академія, 2003. 304 с. (1 прим.)
22. Кіянка І. Б. Політична конфліктологія: навч. посібник. Л.: Новий світ - 2000, 2008. 96 с. (3 прим.)
23. Коршук Р. М. Етнополітологія: навч. посібник. К.: Алерта, 2011. 200 с.
24. Орлова Т. В. Сучасна політична історія країн світу: навч. посібник. Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К.: Знання, 2013. 678 с. (1 прим.)
25. Основи демократії: Посібник для студ. вузів / За заг. ред. А. Колодія. К.: Вид-во «Ай Бі», 2002. 684 с. (6 прим.)
26. Політологія: Терміни. Поняття. Персоналії. Таблиці: Навчальний словник-довідник для студентів вузів / Уклад.: В. М. Піча, Н. М. Хома; наук. ред. В. М. Піча. К.: Каравела; Л.: Новий Світ-2000, 2001. 320 с. (5 прим.)
27. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. Київ: Києво-Могилянська академія, 2015. 497 с. (1 прим.)
28. Рудич Ф. М. Політологія: підручник. Вид. 2-ге, стереотип. К.: Либідь, 2006. 480 с. (1 прим.)
29. Сухотеріна Л. І. Основи політології: навч. посібник. Одеський нац. політехн. ун-т . О.: ОНПУ, 2008. 161 с. (9 прим.)
30. Холод В. В. Політологія: навч. посібник. Суми: Університет. книга, 2001. 407 с. (1 прим.)
31. Шульга М. А., Зубчик О. А. Політичний менеджмент: навч. посібник. Київ: Академвидав, 2013. 160 с. (1 прим.)

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Національна парламентська бібліотека України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.odnb.odessa.ua/>